

САҢА ОЛОХ

ХАҢАТ 1931 СЫЛ
АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТЭН
ТАХСАР

Чурапчы улуунун
хаһыата

2002 оыл
БАЛАБАН ҮЙҮН
26 КҮНЭ
ЧЭППИЭР
№115 (8863)

● Хомуур—2002

БҮРДҮК

БААҢЫНАТЫҢАР

Дойдубут сиригар хаар булкаастаах ардах түйөн, күбүгүгү айылга кыстык чугаабытын биллэрде. Бу күнүргө бурдугу үүнүрээччилэр үлэлэрин түмүгэ биллэрэ чугааан, үтәһэ үрдүгэр сылдыллар. "Чурапчы", МТС ГП бурдугу үүнүрөн переработкалыыр отделын кылаабынай агронома Н.П.Чинигинаровы көрсөн кэспетһэ сырытыбыт. Бурдук маасабай хомуурун үлөтө салганан бара турар. Быйыл 250 тоннаны "Туймаада ФАПК-а" туттарыахтаахтар, онтон 590 гектар сиргэ ыспытартыттан 300 га хомууллубут, аялавайынан 210 тонна. Ол иһигэр дьэһимизин 132 тонна, сэлэһинэйи 88 тонна хомуйбуттар. Билигин бааһыналарга 132 тонна бурдук хомулла илик, 55 га эбизэ хаар аһынгар туйата суох хааларыгар тинийбит. Бааһыналарга уонча үлэһиттээх үс комбайн үлэтиир, техникалара төһө да эргэтин иһин бары кэригэ өр сылларга үлөһөбүт дьон буолан саахаллаһа, алдыһы тарастаһа да ээ бэрэстик туораталлар эбит. Ол эрэн наар онтон мантан беренер сотору урайан, баар бараныа да буоллаа. Малды дьон дьобуругар эрэ суоттам-

мааха техниканы, саппаас чааһы, уматыгы салапта өттүткөн кэмигэр булууга хайаньахтара дии саныыбыт.

Николай Петрович бурдук үүнүгэ быйыл астынарбатарын туһунан эгэр. Онуока сүрүн бириминизон сайынгы өтүгэр кэмигэр ардахтаабатын үсүнэ хомуур сааһа ардах булкаастаах хойуу хаар түспүтүн ааһар. Хатылы кэһимизгэр аспыт кэһилэһэ хомуур үлөтө бүтүт, онно 14 иһин, 1 комбайн үлэһэбитэ, 100 гектар сиртэн 16 тонна бурдугу быспыттар. Эһилин сылга уматыгынан хааччылыны суоҕа, бааһынаа хоругуу, паардаһын үлэлэригэр ыархаттары үөскэтиэхтэрин санатар.

Соторуугабыта "Зав-10" бурдугу ыраастыыр массынаама сага танган онорон бүтэрбиттэр, мизингсэбэ "Фермер-2" агрегата үлэтиир, онон хомууллубут сэлэһинэйи ыраастаан харейарга бэлэмизэхтэр. Сир иһэ ириэх турар да кэмэ кылгас. Ону өртүгэ аспыт бэрэһинээригэ быйагы ылаары билигин да кимилээхтик үлэһи сылдыллар.

В.ПЕТРОВА.

Быйыл Хайахыт кэһилнэгэр водопровод киллэриллэн, уу-хаар дэлэйэн, өлөхтөөхтөр үүнүлэһэ да үчүгэй. Оспиттар дык кэргэттэрэ сылын аһын хортуоллуйу, оһуруот аһын араһын үүнэраллар. Республикабыт бастагы Президент М.Е.Николаев балаһа иһин 12 күнүгэр Хайахыока кэлэ сылдыан үүнүлэһин көрөн аспыта. Ордук санберри дьон үүнэһини уонча сүүнэ улахан тыканы сөһүөрбиттэрэ. Быйыл рекорду ситиспит тыкка 15 кг 400 г ыйааһынаах. Ыал иһэтэ Ольга Михайловна: "Оһуруоллуттар аһэлээх өбөөбиттэн саһалаан 5 саастаах кыра уолбутугар Нур-

түгүгэ тиниэ бары үөрүүнөн үлэһинибит. Бу тыканы таһынан быйыл 6,7 уонна 10 кг ыйааһынаах тыквалары үүнүрдүбүт", — дьин кэспит. Саха сирин "Бэрт кылгастык кэлэн аһар сайынгар манньк өлгөм үүнү аһардас уу эрэ дэлэйинэн буолбаха оһуруоннот саһабыллан, үлэһиниэ ураты кыһамныһынан ситиһиллэр.

"СО" корр.

Хаартыска: Кырачаан оһуруотчут Нургуун Осипов уонна кини 15 кг 400 грамм ыйааһынаах тыквала.

● КЭРЭ ЭЙГЭТИГЭР ●

ЦИРКАЧ ОБОЛОРБУТ ЭССӨ БИИР СИҢИНИИЛЭРЭ

Атырдык ыйын 29-30 күнүргүгэр Москваҕа цирковой искусство конкурсу-фестивалыгар Пекиннээҕи цирковой колледжа үөрэнэр саха оболоро ситиһилээхтик кыттыбыттарын туһунан сорохтор истибикит буолуо. Соторуугабыта оболор салайааччылары П.Н.Калачев фестиваль туһунан хаһыакка сырдаттарыа кэлэ сырытта.

— Петр Николаевич, бу фестивалы кимнээх тэрийэн ыһтылар уонна хайдах ааста?

— Тэрийээччинэн "Антра" дьин чаһынай цирк буолар. Икки күн ыһтылыһа. Барыта 29 күрөттөн 227 оһо кэлбит. Конкурс "Цветной бульвар циркатыгар" буолла. Цирк дьэһитин таһыгар Юрий Никулин пааматынныһын туруорбуттар, директорунан кини төрөппүт уола Максим Никулин үлэтиир. Түспүт сирбит олус ыраах буолан биздэ, Москвадан 140 км ыраах сытар "Спутник" дьин урууку пионерскай лааҕыр базатыгар түбэрбиттэрэ. Аһылыгы, ууга-хаара үчүгэй, айымытыгар биризмэбит барда.

— Конкурсаннары хайдах сүмүрдэттиһир?

— Мана кытарга видеозапись ирдэһэн, эрдэ ыһтылы-

пыт. Онон жюри таһар нүмөрдэри эрдэттэн билэ оһорор. Саха оболорун хара бастакыттан профессионаллар күрдүк олус үчүгэйдик көрсүбүттэрэ. Билигин таһынан үс цирковой оһуола-интернет, профессиональнай цирк оболоро кыттыбыттар. Кинилэр нүмөрдэрэ үксүлэрэ, нууччалыы эттэххэ, любительскайдар. Трюктара чөлчөккөр эрэри мимикаларынан, тутталларынан-хапталларынан, эмоцияларынан көрөөччүнү тардаһалар. Онтон кытайдар ити өтүгэр улахан болломтолорун уурбаттар.

Тэрийээччилэр конкурска билиги оболорбут 5 нүмөрдэрин киллэрдилэр. Уолаттар колыцо мөҕү ыһаһыны, силовый үшүнү уонна "Акробаты на мечтах" дьин нүмөрдэрин көрдөрдүтэр, онтон кыргызтар "Антипод" дьин араас предметтери аһаһарыгар эргитэр уонна "Диаболо" дьин катушаларынан оонньуур нүмөрдэринэн кытыннылар. Конкурс полистиленскай сабыһаах палаткаҕа буолбута, онон "Акробаты на мечтах" нүмөрдүт мечта сатаан турбаха, быһа гала-концертка аспыта. "Антиподы" күнүэй Герасимоса уонна Настя Вио-

курова сүрдээх чуолкайдык, эрэллээхтик көрдөрдүлэр. Нүмөрдөрүбүтүгэр барыларыгар Бүтүн Россиятаары быысгалка кимин уонна Москва куорат мэра Юрий Лужков грамоталарын ыһыбыт. "Кольцо мөҕү ыһаһыны" нүмөрдүтинэн Гран-прини ыһан, "Кыһыл көмүс слон" дьин биризмийэни тутан, үөрүүбүт эсө үрдэтэ. Максим Никулин билиги оболорбутугар туһаайан: "Россия циркатын кэспиттэрэ", — дьин эппитин баллистикаах наада. Кини 4 ый устата "Цветной бульварга" кэлэн гастроллукруттар ыһырыбытын үөркөнтүтүтүн кэлэн аккаастыһарга күһэһинибит.

— Улахан кыһыһылары ситиспикитинэн эсө төгүл эрдэһилибит. Быйыл ханна сыһыаньыт уонна Кытайтан тренера кэлээхтэхтэр этэ, кимнээх кэллилэрий?

— "Бутуус" дьин Хангалас улуутугар баар республиканскай лааҕырга уонна "Алаас" профилакторийга сыһыаньыбыт. Быйыл Кытайтан Ся дьин үшү тренэрэ уонна Маа дьин тэриэһини эргитиһэ дьарыктыыр дьахтар тренэр кэлэн бардылар. Дьокүүскайга кон-

курска кыргызтар "Диаболо" нүмөргэ хаста да сыһыаннар, Маа олус хомойон ыһабыта. Оннук чугастык иһимлээччилэрин толорууларын ыһыаллар.

— Оболор үөрэхтэрин бүтэрэллэрэ икки сыл хаалла. Хас күн аайы алтыһар кини көрөн сыаналыһ үөрэнкэригэр буолуо. Билиги оболорбут таһынара хайдарый?

— Быйыл V курсу ситиһилээхтик бүтэрдүлэр. 4 оһо туйгун, 11 оһо үчүгэй сыаналарынан түмүктэтилэр. Кытайдар сыананы олус ырааһыннык бээрэллэр. Общобразовательнай уонна цирковой үөрэхтэргэ сыһа турар, маны таһынан дьосипиминнээҕэ эмиз туһунан сыһа ыһаллар. Үөрэххэ билиги оболорбут хаалсыбаттар, онтон дьарыкка оһурунан кини араарбах. Кини кылаа, күүһэ дьин туһунан да кимнээхтэ мунгура суох кизгэ эбит. Барыта дьарыктан, тулууртан, дулууртан туһулуустах. Билигин кинилэр сатымаларын хайа баһарар саха оһото кыһар кыһаах, дьарык эрэ наара.

Бу үөрэммиттарин, дьарыктаммыттарын түмүгүнэн Россия бастыһыгары кэһэлэригэр киирдилэр дьин эрэллээхтик эти-

эххэ сөл. Хаалбыт икки сылга Кытай бастыһыгарын кытта биер кэһкэһэ турар соругу туруорунабыт. Оболор 4-5 нүмөрдэрэ аан дойдуга таһымыгар эппиттиир буолуохтара, онуока дьарык уонна эсө төгүл дьарык наара. Холобур, Айна Березкина үрүмкэлээх нүмөргэ Кытайга үс бастыһы иһигэр киирэр.

— Саха сиригэр цирковой искусствоҕа холоһор бөлөхтөр баар буолан эрэллэр. Олор үлэлэрин туһунан тугу эһиэн этэй?

— Аһардас билиги улууслукруттар манньк икки бөлөх баара кинини үөрдэр. Мин санаабар, Д.И.Чаһаан дьарыктыыр оболорун быһыылка таһын үрдүгэр сыгар, сүгэлээх, хотуурдаах оригинальнай нүмөрдэрэ Россия таһымыгар эппиттииллэр. Билигин Кытай преподавателлэрэ Саха сирин цирковой бөлөхтөрүн тренэрдэригэр аһал семинар ыһталарын кэспетһэ сылдыабыт. Сотору Д.И.Чаһаан оболорунаан билиһээ тиниһэлэрин кэһтэһибит. Кытайга олорор кэммитигэр барыта Саха сириттэн 30-тан таһа кини кэлэ сырытта. Икки төгүл учууталлар кэлэ сылдыабыттарын циркаҕа, театрға сырыттыһаран, бири-

мөһитин олус үчүгэйдик аһаарыһыт. Тэһиччи сылдыар дьонго биер дойдутаахтарын көрсүү улахан үөрүү буоллаа. Быйыл бэйэм төрөппүт уолбун Петяны иһдэ бараммын, Кытай омук эһитиэр массаһыгар үөрэнэн кэллэ. Бу ыһыммыт дьарыкын быраһааха дьонун-сэргэтин эһтээн туһалыа дьин эрэһэбит.

— Кытайга хаһан төһүнүгүт?

— Дьокүүскайга үбүлүйүнэй дьаһалларга кыттыахтаахпыт. Алтынныһа Москва уонна Санкт-Петербургга Саха сирин күнүргүгэр кыттыыны ыһабыт, ол кэнниттэн үөрэхпитин, дьарыкпыттын салгыны Кытайга көтүөкүт.

— Петр Николаевич, кэһэн кэспээн-иһээн барбыһаар улахан баһыһа. Циркач оболорбут ситиһилэригэ бары да үөрэбит. Быйылгы үөрөх дьылын ситиһилээхтик бүтэрэн, аны сайын эмиз гастроллукрут, чаһыһаһы нүмөрдэригитинэн үөрдэ дойдугутугар кэлэригитигэр баһарабыт.

Кэспэтэ.
Оксана ЖИРКОВА.

Г. Попов

Хоту көһөрүллүү 60 сылыгар аналлаах конкурска.

**О Г Д О Л У Й Б У Т О Б О С А А Н Ы М
О Н К У Л Л А Р А**

Мин хайгууга ийбэлнээн бар-
былпыт. Эгэм Ханкыяр Дьөгүөр,
адьяиним, убайым хойтуу эхир-
дэнэи кирипторрэ. Агам, Мака-
ров Константин Егорович, суот-
чутуу олонор сэрнигэ барбыт.
Дьон кэсчиллэринэн, сүлүнүгэр
улаһан икхэнг тахсан нэгийлэ
сыллаар килини армийаа илбит-
тар. Агам барахсан мангайы
хомуурга 1941 сыллааза барбыт
уона 1944 сыллааза тохсунуу
ылга суража суох сүлүгүт дьон
билэринэн эгэм хоту сылдан
түлүт. Хайдах сэрмиллэспитин,
хэмна тилкэн суража суох
сүлүгүт түтүөн түүх да суох.

Ийем бирикки, колхозгугт дыно хайдах Бастаахкэ хөһөн куорсуран киирибиллэтин, өрүс күһүңгү куорас тыалын, дыһ-сэргэ аймахыммытын, ытаабытын-сөгөөбүтүн мин олох өйдөөбүтүн. Өйбөр кыратык хо-ту кыстын тийиһит сирбит хата-нан хаалбыт: буруолуу турар боруот, элбөк киһи гугу аэ-субулалара, киирэллэрэ-тахсал-лара, быһахтыы турар уу, эр-пичи харах ыларын тухары кил-лэр тоһмут муус. Ыттары хапыйт икки сырылба таһаар-сылан урбан хаанна аэ барбил-пыт. Ыттар хаара суох киллэ му-стан халтарыйа- халтарыа сөһө сатыылар. Эдьинийн Хо-бороос улахан дыно кытта мал-быт сыһын сосустан иһэн жал-тарайан иликтин таһаарбыт быһыылара. Ону бараакка зөгү Дьөгүөр ошоньор, аймахпыт Морос Өлкөсөйдүүн остуол нөгүө-мөгүө түрөн сырылалпы-тынан иликтин тардан киллэр-биттэригэр эдьинийи ыары-тытпан ытаабытын күн бүтүгүзэңгиз дээрн кулгаахлар иһэ, харахлар көрө турар кур-дуктун.

Быков түмүс бийигиттан 120 ки ки буолара буолуо, кыһынын мууһунан ытынан сымдылалара. Бараак дьызыт уу аҕалыт маһынан тутулулубут, ортоһунан халһанын быһастаа, аһинарбыт түс-туһунан этилэр. Хас даһаны ыал дьукаастаһан олоһорбупут. 2-3 көһүнэр ыттардаах этибит. Ыта суох муорага киири буолбаккан, ыттарын эһизэ көһүнэр кело, малгыс тыйзар-таһар транспорт, буурба түстүһүнэ сирдирит буолаллара. Дьоммут сьырбарлар аллаах буолулар дьон инерэй тирээпкэһин сьарба сьыһаарын сотоһолорун өйдүбүн. Балык сьатын уһуларан, сьу таһаһынан бьитил оһорон сьырдаһынарбыт, уһун бараһы бараак ортоһулар туар оһуоллаах этибит, онно бары бииргэ аһынорбыт. Оһолор дьуктэһэн ханна да барыт этибит. Ырасс, тыала суох куннарэ таһаһыла таһа сымдыбыт. Пол-көһи түн буоларын кэһин биллэбит: иккэ ый кэринэ күнү көрбөккөн, сьардадды сьырдаһан иһэн эмээ хасанара оһор.

[illegible]

Хоту дойду буурбата... Эмисээ түлэринин, үгүйсгэ буулерынан салыннараа. Буурба, тыал түлэрин эрдэстэн саргатаа лэр быһыллабыа. Дьоммут уу бралдыт маһын муһунан дүкүбэт иинигэр улазан кууганы бэлээниниллэрэ. Ол кууга буурбаа муһумут киһи хөрөн дьисини, дьому буулар дьэн аналлааба. Тылд, буурба самал кылгаһа 2 хонук, орто буурба 4-6 хонук, үтүн куугастах буурба 8-10 хонук буолар. Мин элэм аҕаар үтүлүр өтүм. Басы сымпылгыт канна барааккыт үрдүнөн туох эрэ кыһчыгыраан- хаччыгыраан аһаар курдуга. Баар буурбаа муһумут сордоох буолуо, баар кыһл буолуо... Ким да дьыһтэм тахсан кемелелээр мыһа суоҕа, барсаа эрэ ыттыла, орууа түрөр бу- дүһүөн, иһиһирэ- аһиһиһирэ түрөр киһини куттар тыал.

Билдэр, адгийнхыг, билр-
дэр уул усна эбэнхи олонхы-
оро 200-300 м сиргэ кэсэн ту-
рар малга сонун истэ, чай умна-
лаа барддлар. Баракха кирэн
сангдрыг ону-маны кээсэсэн
эрдэхтринэ: "Бургаа түхэн
эрэр. Дызэритигэр бара охунт"
— дүэн хахы илгидэбит.
Эдийнхыг хаа тэтгөрү устам-
мытар. Орсоньор босгын ту-
тун бэстэбит, эдийнхыг уол-
лун батиспыттар. Эмискэ түүл
күтүрүүлгэр оронньордугуур
хараар, сирэйгэр күмэк бэлэ-
астаэк хээр саба мнхалыбты-
гар солунан, түүлэа түгнэри
обустаран охон түспт. Охгору-
гар батын мүнчү тутан кээс-
пит. Хата урт мураба, буурда
сүлдэа үрмэйэк бүолон ботон
түхэгт агын сиргэ сүдэрийбатар,
онно сьтан эдийнхыг ааха: "Ба-
дын мүнчү туттум. Мин аты-
быттан олох хамсагант" — дүр-

биге. Эрдийийим баласын кыла-
лупт дин санан чарваз салгып
сонунан барыт булан
кыдадан, тонгон барыт. Со-
тоо уолларда сымга алзайыт:
"Караптар уот келүнсө, ирок уот
буулаш, оо, ассе-уэ уот буулаш!"
— дегенит. Орунордодор бу уот
белгиз калыга кирди аэр дуу
деди: "Баллыгыраана, сангата
суок сым! Дымыт калыга
дарына кэрдуу салгыкыра!" —
деди бардыгынан кызылкт.
Эрдийийим уот элпегизер кэр-
тууга кыдык, тыл итй-
арын быйылар уоттар суз- суз
кестелер эбит, оңтон тыш
кынар дикоз уруугатар угу тут-
сидыар кини илгизга уонча ба-
галгата кестерге дагы тымнат.
Дымыт кэрдуу сымдылар
эбит дин санан буюнкору
халыктаптынын атилоруттук
ыстанан гурат иннин хоту ут-
тар дикиз ыстанан кызылкт.
Адыкхата ыстанат унча баран
түлүктүзэр улун быны собо
сидыар устакл дикизга аны-
лалывет. Барыларын туруру
тордан баравак кыстартыт.
Эрдийийим сирейин, кырыларын
изилептигин басы арыгынан
сотон, тоң балык сизген, чөй
кйордот тын киллербиттер.
Орунордодо тигизгата халын
буулаш, суок да буюбастар.

Солгору, солгору багдасалы-
гар уот багдасра булан хэл дэ
кили умайбала, тэнгэр-сэл уюуа
бидамалыта. Очолорго чүгэн
суурд, кыралын сунтар кыра-
тыл да доргуларын эстер
убагас, солгоруа мэлгынныры
авалыгдэ кутан уматтарыл, бэл-
дэл сытан кутан ажорбу
ынарынныктербэт бэбэри-
лара. Билорд Нууна Уйбаны
күргэн дагын ууна көбөтмө-
лүн) муулукса түрүр улаан
бөөлүгэ ол эстер убасаныт
тэнгэ кээбэтын билгэри илмис-
кэ укатан көрдө. Илмискэ сир-
гэгэ тосту кылаан, сар бичгы-
гар бөлгөт кайабулугар "юп"
гүлүн халла. Эмискэ муулукса
уот улаан гына, дээсэр ар са-
рылан түгсө, охдойо, батара,
тэнгэс умайан күрдэнигэ
сыйдыр. Бийиги сарылаха
түбэт талыраа бээр була
түстүбүт. Халтанын бичыс нэпүс
ыларбарытыр: "Дюмүт умай-
ан эрэллэр" — диян кыи эр
халыгата. Эр дюн, улаатар
ээн таһыгар түрүр муус улаах
буу-бура түбэлэх оону, чы-
гырыкыла, суурсаны уган ыла-
ыла уоту сабымлар, барак му-
ус түмүктөрүн түрүтэ аныкта-
аан халыи умайа түрүр барак
илгээ бөхдө да бырак буулу-
лар, сорок дюн утулар тигис-
тарбылан түрү халбан илан
түмүктөрүнөн талыраа элгээ-
лэр. Ким эр ким кылакта
күрүк: "Оролор, оролор
күрүкк! Оролор аныларын
күрүк!" — диян үгүлүр. Уоту
умулларбытан сир-с барак-
палыгар кыркыппит — дээбөт

нэг амьс-быдан буурь, цэрэ-
лэгч, уу- хайр, нхэрлэлт-
эт курдук хэрвэрдийн сүтэ гэлэр,
үлхээн дүн туу эрэ болуугүй-
болуугуураа байлахаа түгэрийн кур-
дук тэнгиса дэл- хара буулуйт,
мөнхөх майгынныг харанх
талаар хайлбалыг көтөрөн
талаарднылур. Ой Нууча Үлхэн
хэрвээ этэ. Таалым Лэгентон
орон снэгтэбэлэр нхэл киллэтин
эрэ үлхэн олорор, мэлмэрийн
олорну бүррэ снэгэн хэбсэлит,
хыл- кылхэ эт, хайллын тэс-
ыт снэгдэртлэн снэгнэн суура
снэгдэр. Көрүхөх дүнхэн этэ.
Таалым эснэгит, үлхэн үлхүр
снэгдэр болонхын снэгнэх
мэлмэрийн снэгнэр талаарын
бырхалт. Снэгнэн, хэрвэн, ба-
тарын змнэ олорну снэгит.

Оңколорго араң, фелдшер сугора. Трифоновский балык заводдунан убайым ахыт сардыгынын кили ара алабыгыга (башар фелдшер буюму). Он кили бастакы сунал камону оторбугунан барбыта. Уюкка иларбыт дактары, мин тейибан сибизил муора балыгынын сыатынан хаас изнатын куорсумутун отолорун элбэхтэ көрбүлүт. Улаханник умайыт кили этин тиргизт сытыган амырын сыт-сымар тахсарын олох үнүбөлүн. Улуу кылымы быта балык сыатынан эттээн саадылары дыммут үтүөрбүттэре. Бастаан келен кылдызым кылын хааста да умайылыт. Дыммут кысан, табыллымавыра ганныныт дин эбелен олуттук, кырдаас кыра багалы ороннору көрдөһөн алабыгыга. Окуумут: "Асааһы арыгыга, айанмыр суолугар бардыккылан тутангыт отор-отору умайар эбизик", — дилбегин дыммуттун истилыит. Аамар отуолбутун сыбарытан баран дугунур отунтар алаары булар кыра хоордоосу тула сыдыан муук курдугунан ахо-ахо, куттан ара ыстагалымы сыдыаннан өлгөн харыбуктун.

Саяс калэн аны күн олох дагунаа ымырбат буолаач, куст-хаас саңгатаа ийини утуппал буол-бута. Хайа саға улахан муустар устан аһаллара. Баракыт та-быгана суох сиргэ турбут быһыыларда, эргичи муус, ха-рах ыларан тухуры уу этэ. Муус-таҕын быһыылан уу чаалынан таһан, түөтэ-лаңкы барыары ол-эргэз буолара. Турардыны-тур-баттыны бары илиибиһтигэр туох түбүһүн аны ымырбатан, илии-миллэһэн, ойм бидэрэһэн уу байа салгырбыт дагунаа уубут көбүрээбэт этэ. Аны улахан дьон муустар калэн дьыһыттын түрдүн барыктаһа дьон түмүк-үрүлүн уурайас мастах туран ма-ныыллалар.

Көпөн кийиздентип кыны-
гар мизем барахсан өлбүтө. Сарым
окуута, көпөрүү айдана, өлү-
сүтүү улаханнык ыалдыбатат
элэр дыктары мүнчү тууласта.
Низам дыйунун - Бодотун,

тэнгэрийн сабын, тутта-халта
сэлдэрхын олох билбэлпин,
харгасхата дурдны суух. Өйбөр
наамак буулгара дээн огторгөн
төрөөчүүбүн. Кыра сэлдэн итэм
тугунан дьомсдорбөр дардны
оюустарын хөрбөт эгнэн. Онтон
дье уластан истогийн айны бөгөр
оюлор ийэлзхэтарийн ордух са-
наан буолуу, ийэ дээн юмийн
билбөт киш дээн ыра санаалар
блэсэн кэрэгтэ, онтон үлэн-
үлэн сымла эбиллэн мингийн
уула- хайла тутар булан бар-
ылтара. Кэлин бэйэм дьулз-
оон- уотганан, ага да булан ба-
рэмийн оролдоор улазаных
иньабаалазбатах кижибин. Ол
бэйэм элбэх сөөнгөнэн, эзнэм
уулан, миним кылган олором-
мун ололбут ололтон сытан, сы-
насан жардгалара ийэ бархсан
тайгалын билбэтэх, ийэ эминийн
үүтүн испэтэх ийэ бархсан хо-
нонмулар тугулан буюуран ту-
ганах ард ийэлзэх оюолдоорбөр
бэйэгийн тугунан ара улахан
итэрхэтээх сананар дуу дээн са-
наада оюлстарым.

Ийэм хоту киндрэбүн сэл дьонун кытта биэргэ балык-ка сымдаыбыт. Халгарт таңа-һаан, эччэк эгэрдээх хоту до-йдуға, эбимтин муораға улаабак-ын. Ийэм, араһа, улааканьк тымныһан, ыалдьан тийибит быйныһабы. Ол ыарылыгыттан өлүтүбүгээ. Эбимтин сынык-һаан, икки атаға оһуһа ийэм, ти-мистэро босхо барыһаан өлөр өлүүтүн охтубут. Уһун ыараа оронтго манган таңгалынан сабан сытыарбыттар. Ону икки ыт орто эһиһгар оһонуу сылдан ыа үрүк таңалы соһон түһөрөн, ирдэһиһабыта буола- буола хайыта тыһпыһтар. Минини ха-алларан баран ийэбин таңаска сууһаан илдьа барбыһтар. Ки-нини кытта хас да өлбүт дьону салааскара соһон илдьыһиттэро. Улаатан баран ардыһини кэпсир-иһэн, арыһа хайыр таһы хаһаннар киһи тоһугунан саба дьирһээх үмүһүкэ кэстэбһи-тэр. Кэлин ол арыһыны хаста дьэһы уу ыһыт, оһи бүтүн ий-эм үһүсүн, саатар сыраһатын булар мэхэс өлүс үстүк буоһа быйныһа.

Ийизм әлгүр дээрм билбит
күрдүз атарын мөңк ардыгар мизин
баран согула сымдыар
үтүбүн. Онноорор таһырды на-
ардыгар таһырдымары ытаа да
ытаа буолар үтүбүн, ону дөңүм
аралдыта сатаан баран: "Бу уол
түгү буола? Түгү сурат!" —
диң-диң сөгөтүн улаан барайы
жарчылары бизе сатылларын
алымтаа эбилип. Ийизм өлөөгүн
ытта аны олох ытааба буолан
жаппытын, дөңүм: "Бу уол ий-
изин сизге ытаабыт", — диген
сангараларын өйдүүбүн. Ийизм
бармаан курун хаан, аччан-
кумчан устурустаматах хап-
таһын жоруука сүтүрэн көрөр
түгүн мизеэ тиисибэттээ, угуох-
тириг табыктарын ыта түлө-

тарым, кубарыян, мэкитингэр уолан хаалып издестериттен сымлаан ылатарым. Төһөлөөх ол жинизери мин ийэм барган састыкмаастар. Огдоон-муй-алар, Өрүндөр, Дазрыялар, Садунуялар, Коборостор сурума сымлаанмытара буолуой? Олох түбүн да батталыктаах кырылым суула турар эилэр сырдар эзилгилер кыргыттар дарты хараллыбыкка, биир чорой мас төһөрү аныктылыбыкка күн сиргитэн курданаастар. Ол дымлаа хаан ыйыра, одун хаан оҕоһуута буолбатах ээ. Ити көһөрү чар содула, ыларганнаах дэиһыма ээ.

Өдлөр эрхс кумабар дым- уот тутта ооннууруу- бут.Олосток эбангн одолуун кыгта бодоруслат элибит. Ийэм албутун кизно Кутлугура бевар дат- дынга атом дойдодутугар бери- хильтыгар дизри дизн бизрбиз. Бериго харах иччиз, илг- ырган бодолор баалара. Килин кизиниз кыбыллан сифарийер үрүт — үрдүлэригэр турар ороннорго утууларыт. Куорунан ылдын балыһага адынниэм сөлөксө- канан оһон илдиһиз. Аттыбар кылдыах кили сыгара. Вранган икстээн сытыгыны аныгар элбэх байай суурагы мууһар этэ. Соророр иккэ барсоро, тикһин миилэтэ берига хаан буолан, кыйан көмүлээбэт этим. Билэ- мөһө игыран илэн суурагыны иккэ ууһа: "Өлөр- сүтэр чааһын кэллэ. Маны ил, эдэр кили сикан сикэлээн утүрүтүн, килин- хара буолуоһуна оһирдэ элэ сөһөн бөлөһөр" — диэбитэ итэһиллэ- ытэһиллэ. Сарсы- арда түрүбүтү ороно куура- нарын көрөн сыгара... Онгон олус мөлтөөн, кили аыттан аһаһа...ч, "оһо, быһыһа", ди- эн, күрүрү- тэлээн урбуттар этэ. Уу тобо сыйдыар санитар дыктар айманан киирэн: "Уолугу тыһынах эбит. Тыһан бұрдур- гуур", — диэбитигэр төгүрү көтөһөн килэһэн оромнор сый- ырыһтар. Онук элбэт- элбэт күрдүк тук эрэ иһнэнэн, сэл саһатан саһанан өрүттэн кили- хара буоллугу.

Көлүптүн 1949 жылдан күйөрү сайын танылдуу. Эмгектик иш мас буучука багыч туура, ошон айтуунун уюна харчыбыз азиях булан балыгынан борукут келгенин кытта аккан, телефон дойдубу-тун булбулду. Ити курдук кайорук амырын сылтара мик ою сайын ордубузу сылтара булан, айбер-сакабер үзм туурын оспот баас булан элс туурын асатыра.

Григорий МАКАРОВ,
Мугудай.

САЊА СЕЗОН САБАПАННА

Сайынғы уолпускалар бүтмнэр, дын үлэлэрингэр тахсыталаан, үлэ санга сезона сагаланна. Улун калынгыга өмкөлэлэри өбүлэрбит ырыа, олонхто, тустурууа истэн атаараллара. Билигин да дын-сэргэ төлөвүндөннө, видео сайдан дыизилрингэр аралдыылар сулуубуллара баарын үрдүнэн, эибэх ийи тогуруорунар, биримизни уһалаахтык, көрдөөхтүк атаагар ирдэргэ наадынар. Оннук кэтэһэр-нааһар, тардыһар обществөнайа мнэстэлэрбитинэн куллуутарбыт, театрдыбыт буолаллар. Быйыл культурэ тармилталарэ хайдах дыһанан үлэлэрин сагаллаан эрэллэрий, ханчык, спэциалистар эби кэллилэр, туох концертары, туруоруулары керхүүтүтү, туох дыһаллар мытыллыахтарай? Бу ийитылларга хоруй илээри улуустары культурэ управлениетини начальныгар А.С. Сибирскайга тийдиим.

... Марк Гермогенович, бийлэлтэ
хэргийнхэн хайрдах бэлэмнээх сөдөлгөөн
хэргийнхэн?

... Нэвчилээртээ сулуултарбын
дээдэс уот коммунальн хэргийнхэн
хэргийнхэн котельнайдарын итгилтэ
хэргийнхэн. Бийлэлтэ туруулан хэргийнхэн
хэргийнхэн Хадаар сулуултара итгилтэ
хэргийнхэн хэргийнхэн. Сүүлэн нэвчилээрт
Хуучин Кулунтар, Уорба уеастаар,
хэргийнхэн. Олонхо дойдутун.
Комплексн котельнайдарыг оромуу
хэргийнхэн бэрэллэр. Чуралтгаар
хэргийнхэн музей, билэртит курдук.

хэлнэс дэ сылын үлэлзэбэиэ турар. Бу музей хотын найагтар итгиллэр охсонд таттаран, тресса олонгон, бийлэл үлэлзэр сэчэлээхлэгт. Таас чох булугта уусустардаах. Үлэлзгитэр бааллар. Ол курдук, фонданы тутгалчанын Дьяковский С.Д., науачын соотрудникынан Туринцев Г.Г. үлэлзгитэра уонна үс көчөгөр шатаа карууллар. Сайаагыг кэмгэ музей илгээр кырасаа үлэлтэн ыттыбыт. Ойон сайааныабыт биэр кэрэ-бэлэс томотоугар турар улуус историятын кэксимир музейбт манай ыла үлэлзэн, дьон-сэргэ сөбүлээн сыдыар мизэгэлэринэн буолау дигэн эсэлээхлэгт.

-- Санга үлэһиттэр кэлиилэрэ хайдарый? Шэккэ тух улэрини баарый?

-- Быйыл отолоругар олорбун үлэһиттэрибт уолускаларыттан тахсыталаан, итэлэ аттарынан уустуктардаах буолла. Бу проблемани кэлиилэктэр байлаларни истэригэр бэйэриниһхтэрэ. Иккэ санга специалистэ элээ; Телэл куллубугар үсүрэн сэлэвэччэни Толсторова Н.К. уонна билиги мууһааһыни ооролотуб. Кэлиилтэһэрэ филлимаһар культури колледжын быйыл санга бүтүрүб. Алексеева А.А. хореографияны уоллуктара. Санаһун, уруксу кэлиил үлэһиттэб.

-- Тусх үзрээ- бэлгэ дэглэлэр
балхатанидтарэй усона бэйлэгы үлэрэ

туох сан аны кылларын бодорхой?

[illegible]

Управление диктигар ветераннар диялзирин кал армунин сугутар туттарин, бий юмрихоттот. Утүе дымала чибарар, онон билигин ветеран болларга калан улзали сый. Минердайга амин утүе дугуул диялзе тутулган, улзалихоттот. Чурагыча саралымит бичаллыг министрствонан аламизте, проблеманн иштаты эвезинин. Мамы сарга культура музейин сандалахыт. Бо ошмакга экигизер улзалихоттот, билигин дихамиз сыйлар.

У л з п и т г а р б и т
М.А.Герасимовлар, Н.М.Забон
утүе абыз матырыкаллар, ол
юлтралый тууруулар
пояныгыга, атибулар, мада
боллар. Саяна ветерана,

культуранын туйгуна Н.И.Прото-
дьяконнан хаалтың эмиз элбиз-
синалаах экспонаттар. Экологический,
культурный фонда матырыкчаллара
көрө- көрсөткөн киниге сүөх сыталлар,
олору барытын хомулун, дык- саргэ
көрөи ааһар гына музей тэрийэр
баддаахпыт уонна онно үлэни
салайабыт.

— П.М. Решетников аатынан
народнай театр быйыл туох премьераны
көрөөчү дөүлүтүр таһарары?
— Театральной сезонун сотору
кумуккан аһарга былаанныбыт. Билигин
Хоту Коһерүлүгү 60 сылынан
М.А. Герасимов - Сөнгөрө сценарийы-
нан "Коһерүлүгү" спектакль икис чаага
туруорулар. Манна Нурба театрын
кылабынан режиссера, биир
дойдулаахпыт Юрий Алексеевич
Можков кэлэн, артистастар оһурурдун,
үлүһи сылдыр. Бу спектакль алтынны
1 күлүгү көрөөчү дөүлүтүр
таһасхытх. Билгирингү үлүһи этэн
аһардык, уруу сыйлардылар мөлөт.
П.Ойууускай "Ойуу түлү" алгынны
туруоруга былааннамылпыт да,
тиһабэр тирдирдигит. Билдэн турар,
олго устук ааһынны.

Нурдарагаа нэгэ сүндэр театр
хэзэн гастроллуурга багтын билээр.
Билетин аман-сырын оросуута олус
ырахан, ол минн 30 кинилэх коллектив
айлын сывакатын агарын төлүүрэг
көрдөлөөр. Кырдкы, республиканы
аалан бүтүн аян дондуга биллор,

бигиранэр Ньурба театрын туруорууларын дэрибизэ дыно тутан олорон көрө иликтэр, хаһыаттан, телеэкзэринан, радионан эрэ истабит билэбит. Мэинэ кэмэн улаанньык сэргэсхитэн барыахтара этэ да, үч-харгыга тийэн иһнэбит. Бу бөлүлүүһү быһаарыыга үлэстэбит.

-- Культура управления в Казахстане? --
Казахстанская Республика была провозглашена независимой страной 16 декабря 1991 года. С тех пор она активно участвует во всех международных организациях и форумах. В настоящее время Казахстан является членом Организации Объединенных Наций, Всемирной организации здравоохранения, Международного валютно-финансового фонда, Европейского банка реконструкции и развития, Шанхайской организации сотрудничества, Центральной Азии и Кавказа, Ассоциации государств Центральной Азии, Евразийского экономического сообщества, Содружества Независимых Государств, Таможенного союза, Договора о коллективной безопасности, Договора об установлении дружбы и добрососедских отношениях между Республикой Беларусь и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Армения и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Азербайджан и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Кыргызстан и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Молдова и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Узбекистан и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Таджикистан и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Туркменистан и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Украина и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Узбекистан и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Таджикистан и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Туркменистан и Республикой Казахстан, Договора о сотрудничестве и дружбе между Республикой Украина и Республикой Казахстан.

-- Мугудайга сууримнуу клубууд үзэлсээр шалтан бйр смэйг штаты агазблыпт. М.П.Толстоухова олус үнэгүйдик илсан, ардс даалхаллры ытта. Бу сайн Мугудайга 40 кнхлсх ынхс ыслылт. Мария Павловна Горнай улугугар сууримнуу үлэтин ытлыга анал семинарга баран кыттан, генофонда Делартаменттан грамста ылан кэлбт. Бу клуб үлэизбэтан 4 ыал баар буолта. Нэхилхизгэргэ днэ кэргэн спсциалистара сууримнууга үлэлэллэр. Быйыл дарганы үлэни былааннаахык ытмактара днэ саньырт.

-- Марк Гермогенович, кийсэниги иһин баһыыда. Мантан кыһын араас культурнай дыһаллар тиһигин быһаарса ытыллан, дыһа - сарга эһиги үлэһиттэн астына, саргаскыйа диэн эронэбит.

Калсаатта Оюлда ЖИРКОВА.

ЧУРАПЧЫ УЛУУҔУН КОЛХОЗТАРЫН ХОТУ КӨӨРҮҮ 60 СЫЛЫН ТУОЛУУТУГАР АНАЛЛААХ КЭРИЭСТЭБИЛ ДЕКАДАТЫН БЫТЫЫ БЫЛААНА (Балабан ыйын 30 – Алтынны 9 күннэрэ)

Хоту Көһөрүлүү кыттылаахтарын уонна улуус олохтоохторун истиннэригэр:
Балабан ыйын 30 күнүттэн, алтынны 9 күнүтэр дьэриг көһөрүлүү 60 сылыгар аналлаах Кэриэстэбил- декада кэлэн ахтыбынайдык кыттаргылар.

Комиссия.

Балабан ыйын 30 күнэ.
Декада кыттылаахтара кэллилэрэ. Регистрация. Улуус администрациятын дьэтигэр.
Алтынны 1 күнэ.
1. Аллеяга мас олордута, ветераннар дьыаарын аһым. 11 ч.
2. Декаданы аһым. М.Герасимов "Мунгурданы" спектакл.
П.М.Решетников аатынан театрга 7 ч.
Алтынны 2 күнэ
1." Чурапчы оройуонун нэһилиэнньэтин хоту көһөрүү: история уонна билигин кэм" темага научнай-практической

конференция. 10 ч. ЧӨКСИ.
2. Д.П.Чечебутов "Харах уулаах ахтылар" кинигэтин презентацията 4 ч. ЧӨКСИ.
Алтынны 3 күнэ.
1. "1942-1944 с.с. куус өтүгүн көһөрүү" мемориалы аһым.
2. Көһөрүлүү 60 сылыгар аналлаах общественность муньага.
24. П.М.Решетников аатынан театрга.
3. Концерт. П.М.Решетников аатынан народнай театрга.
4. Литературнай конкурсу түмүктээгин. П.М.Решетников аатынан народнай театрга.
5. Эдэр художниктар конкурстара. П.М.Решетников аатынан народнай театрга.
6. "Сага олох" хаһыат анал таһаарыта.
Алтынны 4 күнэ.
1. В.П.Харитонова аналлаах мемориальной дуосканы аһым.
10 ч. "Чурапчы сэлэннээгин Дээрхонскэй аатынан уулусатыгар.
2. Көһөрүлүү кыттылаахтара үлэ коллективтарын кытары

көрсүтүүлэрэ. 11 ч.
3. "Билигин эрэ буолбатах..." төгүрүк остуол 11 ч. Улуус дьаһалтатын дьэтигэр.
Алтынны 5-6 күннэригэр.
Нэһиликтэринэн көһөрүлүү кыттылаахтарын чьэстээгин.
Алтынны 1-9 күннэрэ.
Үөрэх таргылтэлэригэр история уроктара.
Алтынны 2,6,9 күннэрэ.
"Маарыкчаан" ТРС аналлаах бизиригэрэ 9 ч.
Алтынны 9 күнэ.
"Көһөрүлүү" киниз премьерата 9 ч. П.М.Решетников аатынан народнай театрга.
Алтынны 1-9 күннэрэ.
Көһөрүлүү музейыгар, улуустаагы кыраайы үөрэтэр музейга, хартына галереятыгар сылдыы. 9 ч.- 6 ч. дьэри.
Алтынны 9 күнэ
Факеллаах хаһымы. Декаданы сабыы. 8 ч.

ӨЙДӨБҮННҮК МЭТЭЭЛ ТУТТАРЫЛЛАҔА

«Туймаада-нефть» компания Чурапчы көһөрүлүүтүн 60 сылыгар аналлаах 900 устуука анал бэлэзин Москвага «Монетный двор» онгоппорон адала.Бу өйдөбүннүк мэтээллэр олохтоох дьэиэ-гэр В.Н.Дьячковскай асыйллиттэн онгоһуллунулар.Мэтээллэр үбүлүөй күннэригэр хас биридин көһөрүлүү кыттылаахтарыгар туттарыллыахтара.

ЭБЭРДЭЖИЭГИ

Биригэ үлэллир коллэгабытын Чурапчы улуустаагы гимназиятын туйгун категориялаах математикага учууталын, Саха "Республикатын үөрөбүригитин туйгунун, 2001 с. Саха Республикатын Президенин Граһын хаһайкатын ЛАВРЕНТЬЕВА Любовь Ивановнаы үйө агардаах үбүлүөйүнэн истинник эбэрдэлибит уонна аһыс тылбытын эгэбит:

Олорбут олобуг оһуордаах буоллун,
Үлэлэбит үлэнг түмүктээх буоллун,
Эһирдэбит эдэрдим эрчимнээх буол,
Сураһыг талаһа урустубатын.

Гимназия коллектива.

АТЫЫЛЫБЫТ

Суһаллык үчүгэй туруктаах 2000 с. онгоһуллубут УАЗ-39099 массынаны, кыһынга бэлэниээх. Икки от оһордоох, прицептээх мини тракторы. Сыаната кэлэстимнэн. Тел: 23-225.

Племенной ыана сылдыар оһолоох ынагы. Билсэр тел: 25-552.

1996 с. онгоһуллубут УАЗ-33909 ("Охотник"), сүүрэ сылдыар массынаны. Дьүһүнэ "белая ночь". Сыаната-40 тыһ. солк. Билсэр тел: 25-391 (Хатылыга үлэ чааһын кэнниттэн).

АТЫЫДЫБЫТ

"Бостур" маһаһынга аһыга маһнык табаардар киирдилэр:
1. Сымаһаас мебель икки көрүгэ.
2. Холлорунниктар (эраас көрүгэ).
3. Танас суулар массыналар.
4. Икки, бири кэмфоркалаах электроплиталар.
5. Видеомэкилтофоннар, видеоплеердар.
6. Обогреватели, каминнар.
7. Прикозайдар, остуоллар, плителый ыскаалтар, телевизор тумбалара.
8. Телевизордар (кыра, улахан экраннаахтар).
9. ДВП, кырааскалар, реставригителэр, обойдар, обой клейдэ-ра, самеласка, тоһоһолор, кимстэлэр, ваиктар, оһох плитата, аана, колосниктар, кровельная клинстэр. Билсэр тел: 41-416.

Бастагы кварталга приватизацияламыт бири хостоох квар-тираны (иккис этээс). Билсэр телефон: 42-506.

КЧМ маһынан, чоһууан оттуулар оһоһу. Билсэр телефон: 41-823.

Оһолоох ынаһтары (иккилэр). Сыаната кэлэстимнэн эбэтэр эһиги вариантаһыт. Билсэр тел: 41-289.

Үчүгэй хойуу үтүтээх, 5 саастаах ыана сылдыар ынах. Кэлигэс, майгыта (үчүгэй) сымаһаас.

Эһиил төрүүр тигээһэ. Билсэр телефонугут Дьирингэ 26-321, 26-369. Чурапчыга 42-430.

БИЛЛЭРИИЛЭР

2001 с. онгоһуллубут УАЗ "Фермер" массынаны 11 убаһага атаһаһабыт. Конкурснай ирдэбилиһин продавецка наадыһабыт. Билсэр телефон: 41-416.

Балтараа саастаах кыыс оһоһо няһа наадыһабыт. Билсэр тел: 42-198 (үлэ чааһын кэнниттэн).

"Москвич-412" массына илин тааһын, убаһаһынэн оттуулар корейскай эбэтэр германскай оһоһу (чэпчэки сыанаһа), МТЗ-80 трактор туттуллубат буолбут илин халыһаларын дискэлэрин - 2 шт, туттуула сылдыбыт транспортер лицензиятын (кыра лоскуйдарынан буолуон оһи) атыылаһабын.

Натуральный көбүөрдэри 2 шт (2 уонна 3 тыһ. солк), 1995 с. онгоһуллубут "Тойота-Корона" массынаны (үчүгэй туруктаах) атыылыһыбын. - 90 тыһ. солк.

Бэйэ онгоһуута вездеходу уонна мотоциклы холбуу "Нива" эбэтэр УАЗ массынаһа атаһаһабын.Билсэр тел: 41-432.

Күн айы Чурапчы-Бэстээх-Дьокуускай маршрутунан микроавтобустарынан дьону таһабыт. Билсэр телефоннар: 41-005, 42-207, 42-160, 26-223.

Күн айы Чурапчы-Аллараа Бэстээх маршрутунан дьону таһабын. Сымаһаас юриһиһилэлэрдээх. Билсэр тел: 42-292.

КУОРТАМАНАБЫТ

Интернат-оскуола таһыгар 1 хостоох квартираны. Ырааһы, бэрээдэги мэкэтиһилиһин. Билсэр тел: 41-556 (Чурапчы), 26-597 (Хадаар).

Соловьев нэһилиэгиттэн төрүттээх, тыыл, үлэ ветерана БАТАРИНА Евдокия Михайловна ыарахан ыарыттан бу дьыл балабан ыйын 22 күнүтэр 84 сааһыгар олохтон туораабытынан дьирингит курутууһан туран, аймахтарыгар, чуһас дьонноругар иһитиннэрэбит.

Кыргытара, күтүөттэрэ, сизиннэрэ, хос сизиннэрэ. Кутурбаннарын тиздэллэр:

- Күндү эдьинийбит Дьэбдиз өлбүтүнэн аймахтарыгар, оһолоругар, күтүөттэригэр, сизиннэригэр, хос сизиннэригэр Дьокуускайтан Ивановтар, Пермьяковтар, Дьлчювскайдар.

- Күндү эдьинийбит үлэ ветерана Мырыла нэһилиэгин олох-тооһо Евдокия Михайловна Батариана уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн оһолоругар, сизиннэригэр, хос сизиннэригэр Соловьевтар, Владимировтар.

- Ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ Евдокия Михайловна өлбүтүнэн кыһыһыгар кийиһиппигитер Варвара Дмитриевнага, Гаврил Гаврильевичка, сизиннэригэр Чурапчытан Яковлевтар, Потаповтар, Дьодоровтар дьиз кэргэттэрэ.

- Таһаллаах ийэлэрэ Евдокия Михайловна күн сириттэн өлөн туораабытынан Варвара Дмитриевнага, Гаврил Гаврильевичка, сизиннэригэр, хос сизиннэригэр, аймахтарыгар, табаарыстарыт Людмила, Алексей Абрамовтар.

- Соловьев нэһилиэгин олохтооһо, үлэ, тыыл ветерана Ев-докия Михайловна ыалдынан өлбүтүнэн кыргыттарыгар, күтүөттэригэр Хатылы орто оскуолатын, Соловьев орто оскуо-латын уһуһаанын үлэһиттэригэр Анна Дмитриевна, Дмитрий Павлович Чечебутовтарга, Екатерина Дмитриевна, Анатолий Николаевич Христофоровтарга, сизиннэригэр Хатылы орто ос-куолатын учууталыгар Кидана Дмитриевна Чечебутовага, Чу-рапчы орто оскуолатын учууталыгар Ньургуйаана Анатольевна Оконешниковага, Хатылы Соловьев оскуолатын, уһуһаанын коллективтара, үөрэх управлениһа, үөрэх үлэһиттэрин проф-союзнай комитета.

- Күндү аймаһыт Чечебутова Анна Дмитриевнага таһал-лаах ийэтэ Евдокия Дмитриевна өлбүтүнэн Афанасий Дмитри-евич, Светлана Павловна Дорофеевтар дьиз кэргэттэрэ, оһоло-ро, кийинтэрэ.

- Ытыктабыллаах эбэбит тыыл, үлэ ветерана Евдокия Ми-хайловна ыарахан ыарыттан олохтон барбытынан күндү саһастарыһыгар, кийинтэрэбитигэр Анна, Варвара Дмитриев-наларга уонна кинилэр дьиз кэргэттэригэр Баһыттан Федосо-евтар, Чурапчытан Егоровтар.

Абата, Дьокуускай олохтооһо Уус-Алдан Түүлэбэиттэн төрүттээх сэрин, үлэ ветерана, кинофикация туйгуна

ТАРСКОЙ Николай Николаевич өлбүтүнэн, кыһыһыгар Д.П.Коржин аатынан ЧРОСИО математикага учууталыгар Ноговицына Мария Николаевнага дьиринг кутурдаммытын тиздэбит.

ЧРОСИО "ХИ" кылааһын коллективаа. Кутурбаннарын тиздэллэр:

- Убайыһыгар, бырааппытыгар Ноговицын Степан Тимофеевичка, кийиһиппигитер, саһаспытыгар Ноговицына Мария Николаевнага, оһолоругар Надяга, Ренага абалара, эһэлэрэ СР клинэтин ветерана, СССР киноматографиятын туйгуна, сэрин ветерана, Дьокуускай куорат олохтооһо Николай Николаевич Тарский уһун ыарахан ыарыттан 79 сааһыгар олохтон барбытынан Чурапчытан Посельскайдар, Коржиннар.

Мэнэ- Хангалас улуутун Сымаһах нэһилиэгин олохтооһо КОЛМОГорова Парасковья Ивановна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн биригэ төрөбүт балтыларыгар, убаастыыр коллэгаларыһыгар Дьирингээһи оһо музыкальнай оскуолатын директорыгар Полова Фекла Ивановнага, техникэскай үлэһитигэр Полова Степанида Ивановнага дьиринг кутурдаммытын тиздэбит.

Дьирингээһи, Чурапчытаагы оһо музыкальнай оскуолатын, народнай театрдарын коллективтара, Культура управлениһа, профкома.

Редактор ГТНопон.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670. Чурапчы сал.
Карл Маркс уул. 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор - 41-332, отделлар - 41-265.
E-mail:sakhaloh@churap.sakhalu

Хаһыаты төрийээччөлэр: Саха Республикатын Правительства, улуус дьаһалтата, редакция. Хаһыат сахалыы тылынан онтуорунньукка, чэппиэргэ, субютага таһсар.
Хаһыат индекса: 54907.

"Сага олох" редакционнай-издательская холбоһук.
Офсетнай бэчээт. Саһааһын №-ро 115. Тираж 1890.
25.09.2002 с. бэчээккэ бэрилиннээ.

Автор суругар этиллэр санаа
редакция позициятыгар нэлдэн сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйыһалар чахчылар кырдьыктаахтарыгар эппэтиһэһи автор тус бэйэтэ сүтэр.